

Yttrande från Europeiska datatillsynsmannen om förslag till rådets beslut om ingående av avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om behandling och överföring av uppgifter om finansiella betalningsmeddelanden från Europeiska unionen till Förenta staterna i enlighet med programmet för att spåra finansiering av terrorism (TFTP II)

(2010/C 355/02)

EUROPEISKA DATATILLSYNSMANNEN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 16,

med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 8,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter⁽¹⁾,

med beaktande av begäran om yttrande i enlighet med artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter⁽²⁾,

HÄRIGENOM FRAMFÖRS FÖLJANDE

I. INLEDNING

1. Den 15 juni 2010 antog kommissionen ett förslag till rådets beslut om ingående av avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om behandling och överföring av uppgifter om finansiella betalningsmeddelanden från Europeiska unionen till Förenta staterna i enlighet med programmet för att spåra finansiering av terrorism (TFTP II) (nedan kallat "förslaget"). Förslaget (inklusive texten till ett förslag till avtal med Förenta staterna) sändes till Europeiska datatillsynsmannen för samråd. Datatillsynsmannen välkomnar samrådet och rekommenderar att en hänvisning till detta yttrande förs in i förslagets ingress.
2. Kommissionens förslag har föranletts av den förändrade utformningen av SWIFT⁽³⁾, som från och med den 1 januari 2010 innebär att SWIFT:s meddelanden om slut-

⁽¹⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ SWIFT är ett Belgienbaserat företag som tillhandahåller tjänster för betalningsmeddelanden till finansinstitutioner över hela världen. Sedan 2001 har det amerikanska finansdepartementet utfärdat administrativa förelägganden mot SWIFT för att få tillgång till vissa personuppgifter rörande finansiella transaktioner som avspeglas på en server på amerikanskt territorium.

förda finansiella transaktioner inom det europeiska ekonomiska samarbetsområdet och Schweiz stannar kvar inom det europeiska området – till skillnad från det transatlantiska området – och inte längre kommer att avspelas i det amerikanska operativa centrumet.

3. Med det nuvarande förslaget planerar kommissionen en internationell överenskommelse mellan EU och Förenta staterna som, baserat på artiklarna 216 (internationella avtal), 82 (rättsligt samarbete) och 87 (polissamarbete) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, skulle kräva överföring till Förenta staternas finansministerium av relevanta finansiella betalningsmeddelanden som krävs för det amerikanska finansministeriets program för att spåra finansiering av terrorism.
4. Efter Europaparlamentets beslut den 11 februari 2010 om att inte acceptera det interimsavtal som undertecknades den 30 november 2009 syftar det nya förslaget framför allt till att inrikta sig på oron vad gäller skyddet av personuppgifter, en grundläggande rättighet som efter Lissabonfördragets ikraftträdande har blivit ännu mer relevant inom Europeiska unionens rättsliga ramar.
5. I förslaget betonas betydelsen av uppgiftsskydd genom en uttrycklig hänvisning till relevanta artiklar i fördraget och andra internationella instrument, och genom att erkänna att det är en grundläggande rättighet. I förslaget avser man emellertid inte att använda artikel 16 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som rättslig grund, trots att det i artikel 1.1 i det föreslagna avtalet betonas att ett av avtalets huvudsyften är att uppnå ett omfattande uppgiftsskydd. Europeiska datatillsynsmannen upprepar därför att detta avtal inte enbart gäller utbyte av personuppgifter utan även skydd av dessa uppgifter. Artikel 16 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är därför inte mindre relevant som rättslig grund än artiklarna 82 och 87 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt om samarbete för att upprätthålla lag och ordning och som har valts som rättslig grund.
6. Förslaget omfattas av förfarandet i artikel 218.6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Enligt detta förfarande kan rådet endast anta ett beslut som medger att avtalet sluts efter att Europaparlamentet givit sitt medgivande. Förslaget är därför ett avgörande "testfall" när det gäller att tillämpa de nya Lissabonförfarandena på ett internationellt avtal om skydd av personuppgifter. Om principer och garantier för skydd av uppgifter tillfredsställande slås fast i avtalet kommer det att leda till att även andra förhandlingar blir framgångsrika.

7. I detta sammanhang betonar Europeiska datatillsynsmannen betydelsen av förhandlingarna för ett avtal mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om skydd av personuppgifter när dessa överförs och bearbetas för att förebygga, undersöka, upptäcka eller åtala brott, inbegripet terrorism, inom ramen för polisiärt och rättsligt samarbete i brottmål. Förslaget till mandat för att inleda förhandlingarna antogs av kommissionen den 26 maj 2010. I presentationen av förslaget till mandat betonar kommissionen behovet av ett gediget avtal om skydd av personuppgifter⁽¹⁾.

8. Mot denna bakgrund rekommenderar Europeiska datatillsynsmannen att det nuvarande förslaget kompletteras med en stark koppling till förhandlingarna med Förenta staterna om denna transatlantiska ram för skydd av uppgifter. Dessa normer bör även bli tillämpliga på TFTP II-avtalet. Europeiska datatillsynsmannen rekommenderar att detta krav införlivas i det nuvarande avtalet, eller åtminstone att man kommer överens med Förenta staternas regering om att ett eventuellt framtida avtal om skydd av uppgifter ska omfatta det utbyte som avses i föreliggande förslag.

9. Europeiska datatillsynsmannen bidrar slutligen aktivt till ståndpunkterna från artikel 29-arbetsgruppen samt arbetsgruppen om polis och rättsväsende. Utöver de punkter som lämnats eller kommer att lämnas i dessa ståndpunkter analyseras i yttrandet det nuvarande förslaget med utgångspunkt från Europeiska datatillsynsmannens tidigare kommentarer om både interimsavtalet och de pågående förhandlingarna med Förenta staterna.

II. ANALYS AV FÖRSLAGET

II.1 Förslaget innehåller ett antal förbättringar

10. Europeiska datatillsynsmannen tillstår att förslaget innehåller vissa avgörande förbättringar jämfört med det interimistiska TFTP I-avtalet, exempelvis:

— Uteslutning av SEPA-uppgifter. Förslaget innebär uttryckligen att krav från det amerikanska finansministeriet inte ska omfatta några uppgifter som gäller det gemensamma eurobetalningsområdet (artikel 4.2 d).

— Definitionen av terrorism. I artikel 2 i förslaget utgår man från definitionen av terrorism enligt synsättet i artikel 1 i rådets rambeslut 2002/475/JHA⁽²⁾.

11. På begäran av Europaparlamentet och europeiska dataskyddsmyndigheter fastställs dessutom i förslaget en rad bestämmelser (artiklarna 14–18) om rättigheter för den person som berörs av uppgifterna, såsom rätten att bli informerad, rätten till tillgång, rätten till rättelse, radering eller blockering liksom rätten att få upprättelse. Den konkreta möjligheten att genomdriva dessa bestämmelser och de förfaranden som ska följas av personer som inte är amerikanska medborgare eller bosatta i landet är emellertid fortfarande oklar (se nedan punkt II.2.3).

II.2 Ytterligare förbättringar krävs fortfarande

12. Europeiska datatillsynsmannen instämmer helt i behovet av att, såsom anges i artikel 1.1 i förslaget, se till att privatliv och skydd av personuppgifter respekteras fullt ut. Europeiska datatillsynsmannen påpekar i detta sammanhang att ett antal öppna frågor fortfarande behöver tas upp och vissa nyckelbeståndsdelar behöver förbättras för att villkoren i EU:s rättsliga ram för skydd av personuppgifter ska vara uppfyllda.

II.2.1 Är den planerade behandlingen av personuppgifter verkligen nödvändig och rimlig?

13. Europeiska datatillsynsmannen är fullt medveten om att kampen mot terrorismen och finansieringen av terrorismen kan kräva restriktioner i rätten att skydda personuppgifter liksom när det gäller bestämmelser om banksekretess. Det är redan fallet när det gäller en rad EU-instrument⁽³⁾ som innehåller ett antal åtgärder som syftar till att förhindra att det finansiella systemet utnyttjas för att tvätta pengar och finansiera terrorism. Dessa instrument innehåller även specifika bestämmelser som möjliggör utbyte av information med tredje lands myndigheter, liksom garantier för skydd av personuppgifter i enlighet med direktiv 95/46/EG.

14. Avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan EU och Förenta staterna medger uttryckligen utbyte av information om bankkonton och finansiella transaktioner mellan myndigheter för upprätthållande av lag och ordning samt anger villkoren och begränsningarna för detta utbyte. Även på internationell nivå anges i de så kallade Egmont-principerna⁽⁴⁾ grunden för det internationella utbytet av information om finansiella transaktioner mellan finansunderrättelseenheter, och samtidigt fastställs begränsningar och garantier beträffande användningen av utbytta uppgifter. Instrument för utbyte av uppgifter mellan Förenta staterna och Europol och Eurojust finns dessutom redan, och säkerställer samtidigt utbyte av information och skydd av personuppgifter.

⁽¹⁾ Se pressmeddelandet <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/609&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

⁽²⁾ Rådets rambeslut av den 13 juni 2002 om bekämpning av terrorism (EGT L 164, 22.6.2002, s. 3).

⁽³⁾ Särskilt direktiv 2005/60/EG om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism och förordning (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som ska åtfölja överföringar av medel.

⁽⁴⁾ <http://www.egmontgroup.org/library/download/5>

15. Mot denna bakgrund betonas i kommissionens förslag nytan med TFTP-programmet, såsom påpekats av det amerikanska finansministeriet och den framstående personens rapporter. Villkoret i artikel 8 i den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna för att motivera ingrepp i privatlivet är emellertid "nödvändighet" och inte "nytta".
16. Enligt Europeiska datatillsynsmannen krävs tillräckliga bevis för att det finns ett verkligt mervärde i att detta avtal beaktar befintliga instrument eller, med andra ord, i vilken utsträckning avtalet verkligen är nödvändigt för att uppnå resultat som inte kan erhållas genom att använda instrument som i mindre utsträckning inkräktar på privatlivet, såsom de som redan fastställts i befintliga EU-ramar och internationella ramar. Enligt Europeiska datatillsynsmannen bör detta mervärde fastställas otvetydigt, som ett villkor för varje avtal med Förenta staterna om utbyte av finansiella uppgifter, även med tanke på hur inträngande avtalet är (se även punkterna 18-22 om rimlighet).
17. Europeiska datatillsynsmannen har inte möjlighet att bedöma hur nödvändigt detta avtal är. Även om det kan påvisas att avtalet är nödvändigt finns det också andra punkter som förtjänar att uppmärksammas av förhandlingarna.
18. Rimlighet är också huvudkriteriet för att bedöma mängden personuppgifter som överförs liksom deras lagringstid. I artikel 4 i förslaget begränsas omfattningen av den amerikanska begäran. Förslaget innebär emellertid att personuppgifter bulköverförs till amerikanska myndigheter och sedan i princip behålls under en femårsperiod, oavsett om de har tagit fram uppgifter eller det finns en bevisad koppling till en specifik undersökning eller ett specifikt åtal.

Bulköverföringar

19. Trots vad Europaparlamentet och europeiska dataskyddsmyndigheter har begärt bygger förslaget fortfarande på föreställningen att personuppgifter ska bulköverföras till det amerikanska finansministeriet. På den punkten är det viktigt att klargöra att det faktum att det nuvarande SWIFT-systemet inte medger en riktad sökning inte kan betraktas som tillräcklig motivering för att bulköverföringar av uppgifter ska bli lagliga enligt EU:s dataskyddslag.
20. Europeiska datatillsynsmannen anser därför att lösningar bör tas fram för att se till att bulköverföringar ersätts med mekanismer som möjliggör filtrering av uppgifter

om finansiella transaktioner i EU så att endast relevanta och nödvändiga uppgifter sänds till de amerikanska myndigheterna. Om dessa lösningar inte kan tas fram omedelbart bör det i vilket fall som helst i avtalet fastställas en kort övergångsperiod efter vilken bulköverföringar inte längre är tillåtna.

Lagringsperiod

21. Beträffande lagringsperioden konstaterar Europeiska datatillsynsmannen att förslaget korrekt fastställer maximalt tillåtna lagringstider för uppgifterna liksom mekanismer för att se till att personuppgifter raderas när de inte längre är nödvändiga. Bestämmelserna i artikel 6 i förslaget rörande icke framtagna uppgifter förefaller emellertid gå i motsatt riktning. För det första är begreppet "icke framtagna uppgifter" inte självklart och bör därför förtydligas. För det andra har skälen till att icke framtagna uppgifter ska behållas i fem år inte bevisats.
22. Europeiska datatillsynsmannen inser fullständigt behovet av att se till att personuppgifter som krävs för en specifik antiterroristundersökning eller åtal blir åtkomliga, kan behandlas och behållas så lång tid som behövs, i vissa fall till och med längre än fem år, eftersom personuppgifter kan behövas för undersökningar eller rättsliga förfaranden som pågår under lång tid. Men om man antar att icke framtagna uppgifter är uppgifter som har bulköverförts och som man varken har gått in på eller använt för ett specifikt åtal eller en specifik undersökning bör den tillåtna lagringstiden för att behålla dessa uppgifter vara betydligt mer begränsad. I detta perspektiv bör det betonas att den tyska författningsdomstolen har ansett att när det gäller att lagra uppgifter om telekommunikation är en lagringsperiod på sex månader redan mycket lång och behöver därför motiveras på lämpligt sätt ⁽¹⁾. Författningsdomstolen föreföll anse att denna sexmånadersperiod var den maximala för uppgifter som inte gällde en specifik undersökning.

II.2.2 Tryggar förslaget rättslig tillsyn?

23. Enligt förhandlingsmandatet bör en rättslig offentlig myndighet ha ansvaret för att ta emot förfrågningar från det amerikanska finansministeriet, bedöma om de överensstämmer med avtalet och i förekommande fall begära att leverantören överför uppgifterna på grundval av ett "system för överföring". Både Europaparlamentet och Europeiska datatillsynsmannen välkomnade detta synsätt som innebär en avgörande garanti – i linje med nationella konstitutioner och rättssystem i medlemsstaterna – för lagenliga och balanserade överföringar av uppgifter liksom en oberoende tillsyn.

⁽¹⁾ Dom av den 2 mars 2010.

24. Enligt förslaget lämnas emellertid denna uppgift till Europol, som är en EU-myndighet för att förebygga och bekämpa organiserad brottslighet, terrorism och andra former av allvarliga brott som påverkar två eller fler medlemsstater⁽¹⁾. Det är uppenbart att Europol inte är en rättslig myndighet.
25. Europol har dessutom specifika intressen i utbytet av personuppgifter på grundval av det föreslagna avtalet. I förslaget artikel 10 ges Europol befogenhet att begära att relevant information ska erhållas via TFTP om myndigheten har skäl att tro att en person eller enhet har en koppling till terrorism. Det är svårt att kombinera denna befogenhet för Europol, som kan vara viktig för att fullgöra Europols uppgift och som kräver goda relationer med det amerikanska finansministeriet, med myndighetens uppgift att trygga en oberoende tillsyn.
26. Europeiska datatillsynsmannen undrar dessutom i vilken utsträckning den nuvarande rättsliga ramen anförtror Europol – särskilt utan att ändra dess rättsliga grund enligt det normala förfarandet i Lissabonfördraget – uppgifterna och befogenheterna för att göra en administrativ begäran från ett tredje land "bindande" (artikel 4.5) för ett privat företag, vilket då får "tillåtelse och är skyldigt" att tillhandahålla uppgifter till detta tredje land. Här bör det noteras att det enligt den nuvarande EG-lagstiftningen inte är uppenbart huruvida ett beslut från Europol rörande ett privat företag skulle omfattas av EG-domstolens rättsliga kontroll.
27. Mot den bakgrunden upprepar Europeiska datatillsynsmannen sin uppfattning att det bör vara en offentlig rättslig myndighet som har i uppgift att bedöma krav från det amerikanska finansministeriet, även i syfte att respektera förhandlingsmandatet och EU:s nuvarande rättsliga ram.

II.2.3 Medför förslaget verkställbara rättigheter (och skydd) för personer som berörs av uppgifterna?

28. Såsom redan angivits i inledningen till detta yttrande fastställs i förslaget en rad rättigheter för personer som berörs av uppgifterna, såsom rätten att bli informerad, rätten till tillgång, rätten till rättelse, radering eller blockering, liksom rätten att få upprättelse. Det är emellertid viktigt att å ena sidan förbättra vissa delar av bestämmelserna och å andra sidan se till att de verkligen är möjliga att verkställa.
29. Beträffande rätten att få tillgång till sina egna personuppgifter anges i avtalet en rad begränsningar. Europeiska datatillsynsmannen är medveten om att rättigheterna för personer som berörs av uppgifterna kan begränsas om det är nödvändigt, särskilt när det gäller kampen mot terrorismen. Förslaget bör emellertid göra det tydligt att medan utläm-

ande av personuppgifter till den berörda personen mycket väl kan begränsas enligt de omständigheter som anges i artikel 15.2, bör informationen kunna spridas till europeiska nationella myndigheter för skydd av personuppgifter i samtliga fall, för att dessa effektivt ska kunna sköta sin övervakande uppgift. Myndigheter för skydd av personuppgifter är självfallet bundna av ett sekretesskrav när de utför sina uppgifter och kommer inte att lämna uppgifterna till den berörda personen så länge villkoren för ett undantag finns.

30. När det gäller rätten till rättelse anges i artikel 17.2 att "En part som får kännedom om att materiella uppgifter som den har översänt eller mottagit från den andra parten i enlighet med detta avtal är inkorrekta eller otillförlitliga, ska om möjligt underrätta den andra parten om detta". Europeiska datatillsynsmannen anser att skyldigheten att rätta felaktiga eller otillförlitliga uppgifter är en grundläggande garanti inte enbart för personen som berörs av uppgifterna utan även för att de åtgärder som utförs av myndigheterna som ska verkställa lagar ska bli effektiva. I det hänseendet bör myndigheter som utbyter uppgifter inrätta mekanismer för att se till att denna rättelse alltid kan genomföras, och orden "om möjligt" bör därför strykas i förslaget.
31. Den viktigaste frågan för Europeiska datatillsynsmannen är emellertid att dessa rättigheter konkret kan verkställas. Av skäl som gäller rättssäkerhet och insyn bör det i förslaget å ena sidan anges mer i detalj vilka konkreta förfaranden som personer som berörs av uppgifterna kan använda för att genomföra de rättigheter de tillerkänns i avtalet, både inom EU och i Förenta staterna.
32. Å andra sidan anges uttryckligen och tydligt i artikel 20.1 att avtalet "inte ska ligga till grund för några rättigheter eller förmåner för några privata eller offentliga personer eller enheter". Europeiska datatillsynsmannen noterar att denna bestämmelse förefaller upphäva eller åtminstone ifrågasätta den bindande effekten av de bestämmelser i avtalet som ger personer som berörs av uppgifterna rättigheter, vilka för närvarande ännu inte är vare sig erkända eller genomförbara enligt amerikansk lag, särskilt när personerna som berörs av uppgifterna inte är amerikanska medborgare eller permanent boende i landet. Den amerikanska lagen om integritetsskydd (Privacy act) ger exempelvis en kvalificerad rätt att få tillgång till personlig information som är starkare än den generella rätt som beviljas allmänheten genom den amerikanska lagen om informationsfrihet (Freedom of Information Act). Den amerikanska lagen om integritetsskydd (Privacy Act) anger emellertid tydligt att en begäran om tillgång till egna register endast är möjlig för "en medborgare i Förenta staterna eller en utländsk medborgare som enligt lag har permanent uppehållstillstånd"⁽²⁾.

⁽¹⁾ Se exempelvis artikel 3 i rådets beslut 2009/371/JHA om inrättande av Europeiska polisbyrå (Europol), (EUT L 121, 15.5.2009, s. 37).

⁽²⁾ Detta bekräftas av informationen på det amerikanska finansministeriets webbplats "När du gör en begäran om anmälan om eller tillgång till register, ska den: [...] ange att du är medborgare i Förenta staterna eller utländsk medborgare med permanent uppehållstillstånd enligt lag i Förenta staterna, [...]". <http://www.treas.gov/foia/how-to.html> (senast använd den 21 juni 2010).

33. Europeiska datatillsynsmannen rekommenderar därför att den nuvarande formuleringen i artikel 20.1 ses över så att de rättigheter som föreslås tydligt anges och verkligen är genomförbara även på amerikanskt territorium.

II.2.4 Tryggar förslaget en tillfredsställande oberoende tillsyn och övervakning?

34. I artikel 12 i förslaget anges olika nivåer av övervakning av de villkor och garantier som inrättas genom avtalet. "Oberoende övervakare" kommer att övervaka det amerikanska finansministeriets sökningar, både i realtid och bakåt i tiden. "En oberoende person som utnämns av Europeiska kommissionen" ska dessutom kontinuerligt övervaka den första tillsynsnivån, inbegripet dess oberoende. Det bör klargöras vilka uppgifter den oberoende personen ska ha, hur det ska garanteras att han faktiskt kan uppfylla sina uppgifter och till vem han rapporterar.

35. I artikel 13 fastställs också en mekanism för en gemensam översyn som ska genomföras efter sex månader och därefter i regelbundna intervaller. Denna gemensamma översyn ska genomföras av en gemensam EU-US-delegation, där EU-delegationen innefattar företrädare för två dataskyddsmyndigheter, och ska resultera i en rapport som kommissionen lägger fram för Europaparlamentet och rådet.

36. Europeiska datatillsynsmannen betonar att oberoende övervakning är ett mycket viktigt inslag i rätten till skydd av personuppgifter, vilket också bekräftas i artikel 16 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. EG-domstolen fastställde nyligen strikta kriterier för oberoende i sin dom av den 9 mars 2010, kommissionen mot Tyskland⁽¹⁾. Det är uppenbart att lika strikta kriterier inte kan gälla för tredje länder, men det är också tydligt att personuppgifter endast kan skyddas tillräckligt⁽²⁾ om det finns tillfredsställande garantier för oberoende tillsyn. Det är också ett villkor för internationella avtal med länder vars rättssystem inte kräver att en oberoende myndighet ska kontrollera verksamheten.

37. Mot denna bakgrund är det avgörande att minst villkoren för tillsyn och den gemensamma översynen, liksom befogenheterna och garantierna för oberoende för de personer som är delaktiga i översynen, fastställs tydligt i avtalet snarare än att de "gemensamt samordnas" eller fastställs av parterna på ett senare stadium. Det är särskilt viktigt att se till att både den person som utnämns av Europeiska kommissionen och företrädarna för europeiska dataskyddsmyndigheter har möjlighet att agera oberoende och genomföra sina övervakande uppgifter effektivt.

38. Förslaget bör dessutom inte bara fastställa datum för den första gemensamma översynen, som ska äga rum efter sex månader, utan även tidsplanen för nästa översyn, som exempelvis kan äga rum varje år därefter. Europeiska datatillsynsmannen rekommenderar även att ett samband upprättas mellan resultatet av dessa gemensamma översyner och avtalets löptid.

39. I detta sammanhang betonar Europeiska datatillsynsmannen att en bortre tidsgräns är önskvärd även mot bakgrund av att mer riktade lösningar på längre sikt kan bli tillgängliga. En tidsbegränsning kan också vara ett bra incitament för att nödvändiga satsningar ska göras på att utveckla sådana lösningar som skulle innebära att det inte längre finns några skäl till bulköverföringar av uppgifter till det amerikanska finansministeriet.

40. För att både tillsynen och den gemensamma översynen ska bli effektivare bör det finnas information och relevanta uppgifter om antal begäranden om tillträde och upprättelse, möjlig uppföljning (radering, rättning, etc.) liksom antalet beslut om att begränsa rättigheter för personer som berörs av uppgifterna. På samma sätt bör information, när det gäller översynen, vara tillgänglig och redovisa, utöver mängden meddelanden som det amerikanska finansministeriet "haft tillträde till", även antalet meddelanden som "lämnats" till det amerikanska finansministeriet. Detta bör anges i avtalet.

41. Dessutom bör befogenheter och behörighet för europeiska dataskyddsmyndigheter inte på något sätt begränsas av detta förslag. Europeiska datatillsynsmannen noterar också att förslaget innebär ett steg tillbaka när det gäller det interimistiska TFTP-avtalet. I det tidigare avtalet angavs i inledningen att "detta avtal inte avviker från de befintliga befogenheterna för medlemsstaternas dataskyddsmyndigheter att skydda enskilda personer när det gäller behandling av deras personuppgifter" men det nya förslaget hänvisar nu till "överinsyn av de behöriga dataskyddsmyndigheterna på ett sätt som är förenligt med de särskilda bestämmelserna i detta avtal". Europeiska datatillsynsmannen rekommenderar därför att man i förslaget tydligt anger att avtalet inte gör något undantag från eller begränsar befogenheterna för europeiska dataskyddsmyndigheter.

III. SLUTSATSER

42. Europeiska datatillsynsmannen konstaterar att detta förslag innebär vissa betydande förbättringar när det gäller det interimistiska TFTP I-avtalet, såsom uteslutning av SEPA-uppgifter, en mer begränsad definition av terrorism och mer detaljerade bestämmelser om rättigheter för personer som berörs av uppgifterna.

⁽¹⁾ Mål C-518/07, nyr.

⁽²⁾ I det föreslagna avtalets artikel 8 anges att det amerikanska finansministeriet är skyldigt att trygga en tillräcklig skyddsnivå.

43. Europeiska datatillsynsmannen noterar emellertid att en avgörande förutsättning för att bedöma legitimiteten hos ett nytt TFTP-avtal måste uppfyllas. Behovet av schemat måste fastställas i förhållande till redan befintliga instrument såväl inom EU som internationellt.
44. Om detta skulle vara fallet påpekar Europeiska datatillsynsmannen att ett antal öppna frågor återstår att ta upp och att avgörande beståndsdelar behöver förbättras för att uppfylla villkoren i EU:s rättsliga ram för skydd av personuppgifter, bland annat:
- Se till att bulköverföringar ersätts med mekanismer som gör det möjligt att filtrera uppgifter om finansiella transaktioner i EU så att endast relevanta och nödvändiga uppgifter sänds till de amerikanska myndigheterna.
 - Avsevärt minska lagringsperioden för icke framtagna uppgifter.
 - Anförtro uppgiften att bedöma begäranden från det amerikanska finansministeriet till en offentlig rättslig myndighet, i linje med förhandlingsmandatet och den aktuella rättsliga ramen inom EU.
 - Se till att de rättigheter som personer som berörs av uppgifterna beviljas genom förslaget anges tydligt, och att de kan genomföras effektivt även på amerikanskt territorium.
- Förbättra de oberoende mekanismerna för tillsyn och övervakning genom att:
 - i) Se till att uppgifterna och rollen för både den person som utnämns av Europeiska kommissionen och företrädarna för europeiska dataskyddsmyndigheter är väl definierade och att de har möjlighet att agera oberoende och genomföra sina övervakande uppgifter effektivt.
 - ii) Se till att gemensamma översyner äger rum regelbundet och att deras resultat kopplas till avtalets löptid genom en bortre tidsgräns.
 - iii) Utvidga tillgänglig information till oberoende tillsynsmän och dataskyddsmyndigheter.
 - iv) Undvika att avtalet begränsar befogenheterna för europeiska dataskyddsmyndigheter.
 - Lägga till en hänvisning till detta yttrande i ingressen till förslaget.

Utfärdat i Bryssel den 22 juni 2010.

Peter HUSTINX
Europeiska datatillsynsmannen